

KIS NAP

KÉSŐ SZORGALOM. (Lásd a 214. lapon.)

henaem-épület.
zv. társulat.

14. szám. — 1878.

Ára negyedévre 1 frt. 40 kr.

XIV. kötet.

DEZSŐ ÉS KATICZA.

— Elbeszélés. —

(XIII. folyt.)

Jó asszony már igazán aggódni kezdett, hogy a kis leány elméje megzavarodott; ismét csititgatta tehát.

— Jó, jó, csak próbálj már aludni, kedves Etelkám!

— Én nem vagyok Etelka... soha sem is voltam, nem is leszek... az én nevem Katicza és Katicza akarok maradni.

— Azt sem bánom... ha erre a névre szoktattak, majd mi is Katiczának fogunk nevezni, ez is szép és kedves név.

— Igen, Dezső is azt mondta, hogy ez nagyon szép név.

— Dezső? Már megint! De hát ki az a Dezső?

— Hogy Dezső kicsoda? Hiszen már mondtam... az én bátyám, az én kedves jó testvérem.

— Neked nincs testvéred, gyermekem. Az a Dezső bizonyosan valami jó fiúcska, akivel eddig együtt laktál s szeretted, mint testvéredet... talán mert arra tanítottak, hogy szeressétek egymást. De igazi testvéred nem lehetett, mert neked soha nem is volt testvéred.

Ez Katiczának olyan csodálatos valami volt, hogy felelni sem tudott rá. Dezső nem testvére! Hiszen erre nem is méltó válaszolni... ezek nyilván olyan idegen emberek, akik soha hírét sem hallották Dezsőnek, kár is velök tovább beszélni.

Nem is igyekezett tovább bizonyítani, hogy igazán van testvére, hogy

Dezsőnek hívják; inkább befordult a falhoz és igyekezett elaludni, azon reményben, hogy amint álmában eljutott erre az idegen helyre, úgy mire fölébred, már otthon lesz kedves apjánál és testvérénél. Ujlakiné pedig kissé elszomorodva nézte az előtte fekvő gyermeket s ilyenformát gondolt:

— Szegény gyermekem, mennyire elhanyagoltak, milyen rossz irányban neveltek! Nem hittem volna, hogy a nagymama ily kevés, gondot fordítson reá, hogy még szülei tiszteletére se tanítsa meg! És ez az Örzse! Ugy látszik, egészen a maga gyermeke gyanánt tartotta s most szegényke azt hiszi, hogy idegenek közé került. No, majd máskép lesz ez rövid idő múlva. Örzset még ma haza küldjük, hogy ne is lássa többé a gyermek; holnap utnak indulunk magunk is, a hosszú utazás, a sok új látnivaló szórakoztatni fogja kedves leánykámát; mire hazakerünk, már egészen hozzánk szokik és igazán gyermekünk lesz.

Katicza ezalatt csöndeskén elaludt s Ujlakiné óvatosan fölkelvén, a másik szobába ment, hol egy nagy karos székben Örzse asszony ült és szintén aludt. Az éjjeli virrasztástól, utazástól ő is fáradt és lankadt volt s Ujlakiné, ezt tudván, nem akarta zavarni, hanem egy hírlapot véve kezébe, csöndesen ült és olvasott, várva, hogy Örzse asszony fölébredjen. Ez nemsokára meg is történt, mert Örzse asszonyt, maga sem tudta mért, nem engedte aludni valami titkos nyugtalan-ság, ami nem volt egyéb, mint a rossz lelkiismeret. Midőn fölébredt s épen szemben megpillantotta a bárónét, úgy meg-

efordult a fal-
azon remény-
eljutott erre
fölébred, már
és testvérénél.
morodva nézte
s ilyenformát

em, mennyire
z irányban ne-
z, hogy a nagy-
forditson reá,
ére se tanítsa
ny látszik, egé-
anánt tartotta
hogy idegenek
máskép lesz ez
még ma haza
többé a gyer-
k magunk is, a
ivaló szórakoz-
at; mire haza-
ünk szokik és

eskén elaludt
lvén, a másik
karos székben
tén aludt. Az
ól ő is fáradt
é, ezt tudván,
n egy hírlapot
lt és olvasott,
y fölébredjen.
nt, mert Örzse
ta mért, nem
os nyugtalan-
mint a roszt
lt s épen szem-
nént, úgy meg-

ijedt, oly rémült arccal ugrott föl, hogy Ujlakiné akaratlanul is nevetett, azt gondolván, hogy Örzse asszony azért ijedt meg oly nagyon, mert a bársony karoszékban, nem épen neki való helyen aludt el. Nyájasan szólt hozzá:

— No no, Örzse, ne ijedjen meg! Sebaj, ha el is aludt kissé; tudom, hogy elfáradt, nem aludt az éjjel, nagyon korán fölkeltek s talán le sem feküdt csupa busulás miatt, hogy a kis leánytól meg kell válnia. Mert úgy látom, hogy a kis leány rendkívül ragaszkodik eddigi lakhelyéhez, eddigi ismerőseihez; bizonynyal nagyon szerették őt mindnyájan.

— I . . . igen . . . azt hiszem . . . persze, nagyon szerették, szólt Örzse asszony akadozva.

— És különösen a maga férjét, úgy látszik, nagyon szerette, valósággal apjának nézte ugy-e?

— A férjemet? Az ám . . . persze! viszonzá Örzse asszony s a mogorva, durva Gergelyre gondolva, ugyancsak csodálkozott, hogy a báróné ilyen furessét mond.

— És eddig is mindig olyan komoly, nehezen barátkozó volt a gyermek? kérde ismét Ujlakiné.

— Hogy komoly volt-e? Azt hiszem . . . persze, nagyon komoly.

— No, nem baj, majd fölvidul, ha velünk lesz. Most csak hadd aludjék, ettől majd elmulik a láza. Nem maradhatok bent mellette, mert férjem mindjárt haza jön s fontos beszédünk lesz, a zaj fölriasztaná a kicsikét. Nem menne be addig hozzá. Örzse, hogy ne legyen magában a kedves gyermek?

— Oh igen . . . ha parancsolja, bemegyek . . . ámbár tetszik tudni, szeretnék még ma haza menni, szeretném, ha rögtön rendbe hozhatnám számadásomat a báró urral, szólt Örzse asszony nyugtalanul.

— Jó jó, hiszen az is meglesz. Én azt hittem, hogy nehezebbre fog esni elválni a gyermektől, de úgy látom, nem igen törődik vele.

— Oh, a gyermekekkel sok a baj, jó ha az ember megszabadul tőlük!

Ezzel Örzse asszony bement a másik szobába, melyben Katicza aludt. A báróné pedig kissé elkomolyodva és boszusan nézett utána és így szólt magában:

— Valóban rossz kezekben volt szegény leánykám. Hiszen ebből az Örséből igazán haszontalan, rossz asszony lett. Nem hittem, hogy ennyire megváltozzék.

A másik szobában ezalatt Örzse asszony beült egy székbe és messziről nézte a csöndesen, nyugodtan alvó leánykát, kinek láza most már elmúlt, úgy hogy igazán erősítő, jótékony álomba szenderült. És valami kedveset álmodhatott, mert boldog mosoly látszott ajkain, — talán azt álmodta, hogy ismét otthon van a kedves apácska és Dezsőcske mellett.

Örzse asszony pedig, amint csöndesen ott ült és nézte, folyton nézte azt a szép szendergő gyermeket, nagyon rosszul kezdte magát érezni. A hosszúság, mély csöndben volt ideje gondolkodni arról, mit tett és csak most kezdte igazán átlátni, mily nagy gonosztságot követett el. Elrabolt egy gyermeket és itt idegen embereknek saját gyermekük helyett adta át. És most már nem is segíthet, most már legföljebb megszökhetik, hadd történjék

itt aztán akármilyen. Ezen töprengett Örzse asszony eleinte, nem akart arra gondolni, hogy a megbánásra, a hiba jóvátételére, amíg csak lehetséges, soha sincs késő s csak tetézi bűnét, aki csupa félelemből vagy szégyenből jóvá nem teszi.

— Istenem, Istenem! Mit tegyek? szölt zavartan, nem tudván, tovább menjen-e a rossz uton, melyen gonoszsággal nagy pénzt szerezhet, vagy pedig megkísértése visszanyerni lelkiismerete nyugalalmát, jóvátenni elkövetett hibáját.

Minél tovább nézte azt az ártatlan kedves leánykát, annál inkább érezte tette nagy gonoszságát. De másrészt meg azt is érezte, hogy Ujlaki bárónak soha sem merné megmondani, hogy ez nem az ő gyermeke s ha

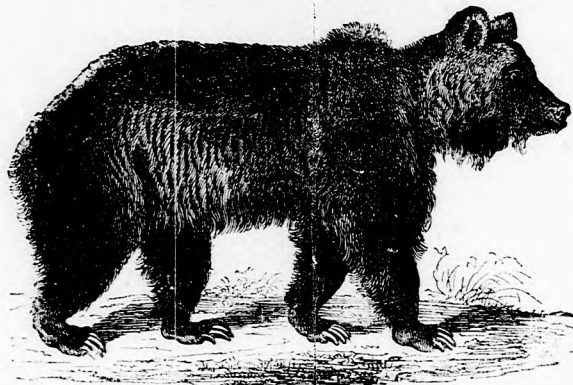
már eddig jutott a dolog, el sem hinné neki többé. Ekként Örzse asszony nagy aggodalmak és remegések közt ült ott, midőn Katicza, fölülülve a jótékony egészséges álmotól, fölébredt és körültekintett. Most is ép oly kevéssé tudta, mint eddig, hová jutott tulajdonképen, de mégis kissé nyugodtabb volt s mert a hosszú alvás után azt hitte, hogy még csak reggel van, szokása szerint térdre állt ágyában és elmondta rendes reggeli imáját, végibe pedig a maga kis szívéből így sohajtott föl:

— Oh jó Istenkém, vezess engemet vissza apácskához és Dezsőkéhez, meg Róza nénihez és Mózsihoz, amen!

Örzse asszony egészen megrezzent, mikor a kis leány e megható szavait hallotta. Nem birt többé ellentállni, lelkiismerete győzött a rossz indulaton. Odarohant Katiczához, kiemelte az ágyból, megcsókolta és könyezve mondá:

— Igen, kedves gyermekem, vissza fogsz menni apácskához és Dezsőhöz!

Katicza boldogon mosolygott s csöppet sem kételkedett, hogy mindjárt megtörténik, amit Örzse asszony mond. De annál inkább kétségben volt Örzse asszony, hogy tulajdonképen mit tegyen, mikor a másik szobán keresztül kell menni, ott pedig Ujlaki

A KÁRPÁTOK LAKÓSAI. I. A medve.

(Lásd a 221. lapon.)

kiné őrködik. Nem lehet megszökni! Még nem tudta, mit fog tenni, csak gyorsan felöltöztette Katiczát, remélve, hogy azáltal majd eszébe jut valami mód a menekülésre.

Még nem volt egészen készen a kis leány felöltöztetésével, midőn a másik szobából egyszerre nagy láрма, veszekedő beszéd hangzott át. Ujlaki báró erős szava hallatszott, még pedig nagyon hangosan, közben pedig egy vékonyabb, cselebb hang, valami fiatalabb emberé,

még pedig olyané, aki nem épen finom modorban beszél. És ez idegen hang hallatára Katicza hirtelen fölugrott, figyelni kezdett s halvány arczát az öröm pirja lepte el. Még egy pillanatig hallgatózott, mintha teljesen meg akarna győződni, hogy nem csalódik; aztán ott hagyta Örzse asszonyt, gyorsan az ajtónál termett s a szomszéd szobába lépett. És kit látott ott?

Legelőszőr is Ujlaki bárót, ki szikrázó szemmel, a fenyegetőleg fölemelt kézzel állt az ajtó közelében s épen ezt kiáltá:

— Takarodjál innen, sehonnai csavargó!

Az, akinek e szavakat mondta, szemben állt vele s bizony nagyon hasonlított valami gyanus csavargóhoz, mert nem volt más, mint egy poros, piszkos, szurtos fiu sápadt arczezal, de vakmerően villogó szemekkel, ki csöppet sem látszott félni a báró fenyegető mozdulatától . . .

Mielőtt azonban tovább mondanám, mi történt itt, ideje megemlékeznünk egy valakiről, akiről sok baj és viszontagság között szinte megfélekedtünk: Gyuriczáról, a kis kertészfiuról, Katicza védenczéről.

Mint tudjuk, a szegény Boris asszony nagy szomorúsággal jelent meg akkor

reggel Falvai ur lakásán és elpanaszolta, hogy az ő kedves fia, a Gyuricza, elindult világgá, elment keresni Katicza kisasszonyt, az ő jótevő angyalát, szilárdul eltökélve, hogy vissza nem tér, míg meg nem találja; Falvai ur és a többiek pedig azzal vigasztalták Boris asszonyt, hogy soh'se féltse Gyuriczát, majd haza jön ebédre ha egyszer jól megéhezett a sok járkálásban.

A KÁRPÁTOK LAKOSAI II. A zerge.

(Lásd a 221. lapon.)

lett volna érte feláldozni. Midőn tehát elhatározta, hogy elindul az elveszett kis leány keresésére, el volt tökévelve, hogy nem riad vissza semmi akadálytól sem.

Mielőtt utnak indult, jól átgondolta, mire vállalkozik. Mindenekelőtt arra határozta magát, hogy itt a falu közelében nem is keresi, mert hiszen itt mások is annyian járnak-kelenek, hogy ha Katicza itt volna, bizonyosan megtalálná és hazahozná valaki. Inkább olyan tájon kell

Pedig nagyon csatlakoztak ám, mikor azt hitték, hogy Gyuricza csak úgy vak-tában beszélt, mikor azt hitték, hogy mert szegény, egyszerű fiu, tehát nem is tehet komolyan semmit. Elfelejtették, hogy az igazi mély szeretet nagy tettekre viheti a gyöngé embert is. Gyuricza pedig édes anyja után Katiczát, az ő megmentőjét szeretete legjobban a világon, életét is kész

kereskedni, ahol épen legkevésbé gyanítják; mert ha eltévedt, épen az olyan távo labbi helyről juthat legnehezebben haza.

Mint látjuk, Gyuricza egyszerű kis kertészfiu létére nem volt ostoba gyerek s eléggé okosan gondolkozott. De még tovább is ment gondoskodásában; eszébe jutott, hogy ha talán messzire el fog vándorolni, idegen emberek közé, ahol pénzre lesz szüksége, ha boldogulni akar. Sok pénze persze nem volt Gyuriczának, de mégis volt valamikéje; hónapok óta lelkiismeretesen összegyűjtögetett volt minden krajczárt, tizeskét, melyet ajándékba kapott, ami sokszor megtörtént, mert Falvai urhoz sok vendég is járt s ha Gyuricza a kertből virágot vitt be egy-egy vendégnek, akihez a háziur meg hagyta, mindig kapott egy kis ajándékot, sőt egyszer egy nagy-

uri látogatótól egy ujdonatuj forintot is! Mindezt Gyuricza szépen elrakosgatta, de nem fősვნისბől ám, nem is a maga számára, — egészen más volt az ő terve: tőre egy jó meleg ködmönt akart vásárolni szegény beteges anyjának.

Ezért tehát, nem csoda, egy pillanattig szinte fájt neki egy kevéssé, midőn régóta gyűjtött kincsét elővette; de ez csak egy pillanattig tartott, aztán így szólt magában:

— Ha százszor amnyi volna is, nem kötelességem-e föláldozni az áldott Katicza kisasszonyért? Hiszen ugyis mindent neki köszönhetek!

És ezzel zsebébe tette a pénzt, elbucszott édes anyjától és neki indult a világnak.

(Folytatása következik.)

KÉSO SZORGALOM.

(Képpel a czimlapon.)

HAMAR hamar! Mig elérik
Az iskola épületét:
Ilma gyorsan tanulja az
Elmulasztott déli leczkét.

Mert röstelné, areza égne,
Ha a tanár elé állva;
Hebegéssel, tagolóással
Sülne bele válaszába.

»Mért e lázas, fölszigázott,
Sebbel-lobbal járó munka?
Mért nem otthon tanulgattál?«
Kérdezi őt jó Ilonka.

Hja . . . a bábu . . . az új szoknya . . .
Kalitban a kis kanári . . .
Van még idő . . . a leczkével
Lehet még egy kicsit várni.

De percz után mulik a percz,
Ijedtében majd hogy földül . . .
Azon veszi észre magát
Hogy kifogyott az időből!

Szép esőndesen tanulgatni
S gyorsan menni iskolába
Többet ér mint lassan járn
És magolni lóhalálba.

HOGY TANULT MEG JANCSI MEGIJEDNI.

— Mese. —
(Vége.)

Most már későre járt az idő, ideje volt lefeküdni. A szobában szépen megvetve állt egy pompás puha ágy, Jancsi belefeküdt s csak hamar kezdett is elálmosodni, de még el sem aludt, midőn az ágy hirtelen megmozdult s mint valami vasuti kocsí, nagy sebességgel kezdett tova nyargalni, végig a nagy termeken, lépcsőn fel, lépcsőn le, összevissza az egész kastélyban.

— Nini, ez bizony furcsa! szólt Jancsi nevetve. Nem is hittem, hogy kocsikázni is fogok még ez éjjel. No csak rajta! Legalább azt gondolom én is egyszer, hogy ur vagyok és hintóban járok.

Nagyon sokára azonban az ágy beleunt a nyargalásba, visszatért a szobába, ahonnan elindult, megállt a zugban a maga rendes helyén és Jancsi csakkamar mély álomba szenderült.

Másnap, mikor fölébredt, ott állt ágya mellett a király és épen ezeket mondá:

— Hé, Jancsi, kelj föl, már későre jár az idő! Ez aztán derekasan aludt. Király létemre soha sem aludtam ilyen jól. No jó reggelt, Jancsi!

— Adjon Isten jó reggelt, fölséges királyom, felelt Jancsi nagyot ásítva.

— No's hát hogy aludtál?

— Köszönöm kérdését, fölség, nagyon jól.

— Ez derék. Most lemehetsz a korcsmába s ott lakmározhatol az én költségemre egész nap. De estére itt kell lenned ismét.

— Természetesen! Hiszen három éjszakára szól a fogadás. Itt leszek, mire alkonyodik.

Midőn leért a korcsmároshoz, ez bámulva kérdé:

--- Micsoda? Hát életben maradtál? No, de azt hiszem, megtanultad az éjjel, mi az ijedtség?

— Nem biz' én, sőt mondhatom, nagyon jól mulattam fönt a kastélyban; olyan bolondos látogatóim voltak!

Nevetve beszélte el az éjjeli eseményeket, melyektől az öreg kocsmárosnak szinte borsózott a háta; Jancsi azonban vigan evett-ivott és mulatott egész nap, estére pedig ismét fölment a várkastélyba és elhelyezkedett szobájában.

A mint ott üldögélt és faragesált, egyszerre nagy dübörgést hall a kéményből s a kandallón keresztül a szobába pottyant egy förtelmes, fekete ördögféle emberi alak, de csak fele; a lábai hiányoztak.

— No no, szólt Jancsi, hát ez mi-féle szokás, láb nélkül jönni látogatóba? Hol hagyta a lábaidat, atyafi?

Alig mondta ezt, ismét dübörgött a kémény és két láb pottyant a szobába.

— Csakhogy megjött a láb! Nesze pajtás, állj lábra!

Fölkapta a két lábat és odaillesztette a fél emberhez; rögtön oda is tapadt s az idegen talpra állott, aztán rettenetes módon vigyorgott Jancsira.

— Nem mondom, hogy valami nagyon szép legény vagy, szólt Jancsi. No de az sebaj! csak ha tudsz valami játékot. Hát mit csináljunk?

— Lapdázunk! felelt az idegen ijesztő siri hangon.

— Ah, azt nagyon szeretem. De hoztál-e lapdát?

— Kiki a maga fejét ve-

szeli le lapdának. Jaj neked, ha azt nem cselekszed, a mit én!

— Soh'se tüzeskedjél, kedves barátom! Még nem próbáltam ugyan, de majd meg-

válik, nem tudom-é megcsinálni. Csak mutasd meg, elébb lapdázunk a te fejjel.

A vendég a fejéhez nyult két kezével levette s aztán Jancsi felé dobta. Jancsi

— Ha ilyen könnyen dobálózol a fejjel, bizonyosan nem sokra becsülsz.

Meglátom, mi lesz belőled fej nélkül. Haha!

Ezzel a fejet bedobta a tűzbe, — mire a fejetlen ember látszólag hanyatt esett, de ugyanazon pillanatban el is tűnt. Jancsimagára maradt, lefeküdt és jóízűn el is aludt. Nem háborgatta többé ez éjjel senki.

A király, mikor reggel ismét belépett a szobában és ott mindent csöndben talált, szomorúan mondá:

— Most már bizonyosan vége, nem él többé, nem hordyog úgy mint tegnap. — Hé, Jancsi fiam!

Jancsi fölébredt s vigan mondá:

— Adjon Isten jó regget, folséges király uram!

ügyesen megkapta s nagyot nevetve mondá:

— Köszönöm fiam, hasonlóképen kívánom. Hát hogy folytak a dolgaid ez éjjel?

— Oh, nagyon jól! Lapdázunk . . . egy bolondos látogatóm volt, aki a saját fejét vette le lapdának.

— De hiszen ez rettenetes! szólt a király borzadva.

— Dehogy! Sőt nagyon mulatságos volt.

Megint lement a kocszába s ott jól élt a király költségén; de mindig azt dörögte magában:

— Most már igazán boszant, hogy nem tudok megijedni; bizony igaza lesz apám urannak, még ezt sem fogom tudni megtanulni.

Estére ismét fölment a kastélyba, hogy ott töltsse a harmadik éjszakát; kíváncsi volt, hogy most már mi történik vele, meg fog-e valahára ijedni.

Nem kellett sokáig várákozni. A mint vigan füttyörészve a gyalupadon üldögélt és faragesált, egyszerre nagy dobbanást hallott s fölpillantván, egy fekete képü, tüzes szemü, roppant szakálu óriást látott maga előtt, kinek a feje egészen a szoba tetejéig ért.

— Ejnye, atyámfia, te ugyan jól megtermettél! szólt Jancsi nevetve. Mivel szolgálhatok, ha szabad kérdenem?

— Életeddel, te vakmerő törpe férreg, aki e helyre bátorkodtál jönni. Most véged van. Velem kell jönnöd.

— Veled? Soh'se megyek biz'én! Jó dolgom van nekem itt is.

Az óriás lehajolt, hogy megragadja Jancsit. E közben hosszú szakála odaért a gyalupadhoz és Jancsi hirtelen be-

csipte a gyalupad fogába s erősen odaesavarta.

— Jaj, jaj, a szakálám! Ereszd ki a szakálám! ordítá az óriás.

— Van eszem, szólt Jancsi nevetve. Így fogsz maradni s reggel majd megmutatunk a királynak, milyen vendég járt itt.

Az óriás nem birt fölegyenesedni s csak kapkodott nagy dühösen kezeivel Jancsi után, de nem érhetette el; egyszerre, amint a kastély toronyórája tizenkettőt ütött, ugyancsak nagyott bámult Jancsi, mert az óriásból piczinyke törpe, alig arasznyi nagyságu s ott lógott szakálánál fogva a gyalupadon, vergődve, jajgatva és kegyelemért könyörögve.

— Ohó, hát így vagyunk! szólt Jancsi nevetve. Hát te nem vagy igazi óriás, csak rám akartál ijeszteni? Lásd, most már te vagy a törpe és én vagyok az óriás, többé ki nem szabadulsz!

— Oh kegyelmezz, derék vitéz ifju, nem fogod megbánni. Megszabadítottad a kastélyt, többé soha sem fogunk ide viszatérni. És ha engemet szabadon bocsátsz, gazdagon megjutalmazlak, annyi kincset adok, hogy a királynak sincs több.

— No, ez már valami, szólt Jancsi. Ugy is a király leányát kapom feleségül, illik, hogy nekem is legyen valamim, ne mondhassák, hogy semmit sem hoztam a házhoz. Hol van hát az a kincs? Mert azt ne gondold, hogy megcsalsz, — addig ki sem eresztelek, míg a kincset nem látom.

— Nem is akarlak megcsalni, sőt hálás leszek nagylelkűségédért. Hármat tapsolok . . . Így ni . . . most a szomszéd szobában megláthatod a kincset . . . mind a tied.

Jancsi benyitott a szomszéd szobába s látta, hogy a törpe igazat mondott: ott állott három roppant kád, telisded tele csupa tiszta szinaranyyal.

— Így már jól van, szólott Jancsi. Most mehetsz, de azt mondom neked, itt többé senki se lábatlankodjék a te fajtádból, mert ha még egyszer kezembe kaplak, többé nem kegyelmezek.

A törpe hálálkodva ígérte, hogy a kastélyban ezentul soha semmi baj sem lesz; aztán ép oly hirtelen, amint megjelent, eltűnt. Jancsi pedig lefeküdt és jóízűen aludt reggelig.

Reggel épen szemeit dörzsölte az az álomtól, midőn a király belépett és mondá:

— Hála Istennek, túlélte a harmadik éjt is! De ez éjjel már mégis megijedtél, ugy-é?

— Ellenkezőleg, uram király, ez folyt legjobban valamennyi között. Az igaz, hogy egy goromba óriás toppant elémbé és el akart vinni; de hát én nem mentem, sőt én fogtam meg ő kemét s az lett a vége, hogy váltságdíjul három kád aranyat kellett adnia. Itt van a kincs a szomszéd szobában.

Megnézték, csakugyan ott volt. A király megölelte Jancsit és könyezve mondá:

— Kedves fiam, rettenthetetlen bátorságoddal megszabadítottad ősi királyi palotámat a gonoszoktól. Jutalmadat megkapod, neked adom leányomat és fele országomat, holtom után pedig reád hagyom királyi trónusomat.

Nagy volt az öröm az egész országban Jancsi hősi tettei fölött, a királyi

palotában ismét vidám élet folyt s az öreg király megtartotta szavát, Jancsinak adta feleségül a csodaszép király kisasszonyt. Olyan lakodalmat csaptak, hogy hetedhét országra szólott, még a harmadik héten is folyt a multság és dinomadánom.

Mikor végre belefáradtak a vigalomba a vendégek eloszlottak s Jancsi ekkor így szólott:

— Ez mind szép és jó, csak azt sajnálom, hogy már királyfi is lettem, mégsem tudtam megtanulni megijedni.

Hallotta ezt a felesége, a király leánya s titkon nevetve így szólott magában:

— Megállj csak, majd megijesztlek én.

Másnap reggel, mikor Jancsi a pompás puha ágyban még javában aludt, a király leánya halkán kiosont a szobából, egy nagy kanna jéghideg vízzel tért vissza és hirtelen Jancsira öntötte.

— Jézus Mária és minden szentek az égben! Mi történik velem! kiáltá Jancsi és egész testében reszketve kiugrott az ágyból. — Csak hideg víz? Szerencse! Brrr! de megijedtem! Azt hittem, hogy a kutba estem.

Mindenki nagyot nevetett és végül maga hős Jancsi is vigan mondá:

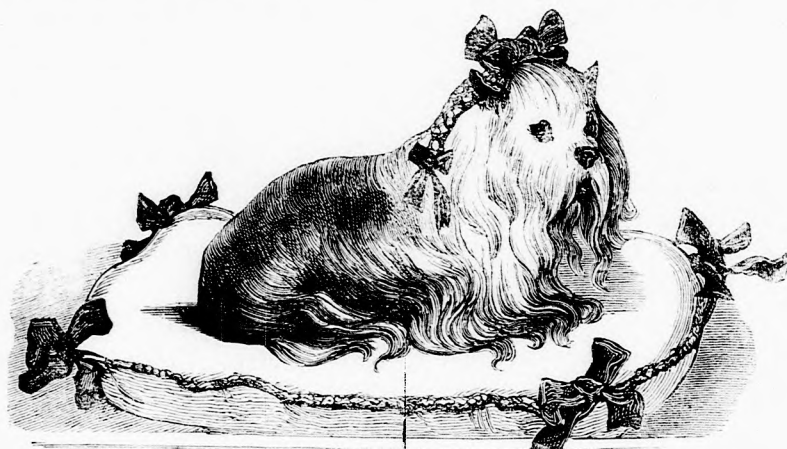
— Hála Istennek, csakhegy végre megijedtem, most már többé semmi sem hiányzik boldogságomhoz.

BOLDOG KUTYÁK.

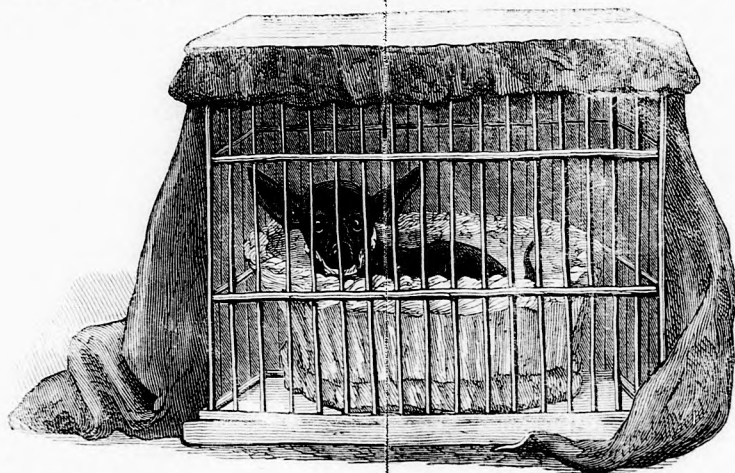
AKÁR hányszor, ha keserűn
Sorra ellen zug az ember,
Panaszkodva, hogy fején a
Gond, bosszúság s munka tenger —

Igy kiált föl haragosan :
»Ah, reményem semmivé lett!
Ez az élet itt a földön
Valóságos kutya élet!»

Pedig bizony van kutyácska,
Kinek pompásan megy dolga!
Eszik iszik és aludni
Ráfekszik az új pamlagra.

Asszonykája dédelgeti,
Mégfésüli, megfürösztözi,
Csokros párnát himez neki,
Szépen fel is öltözteti.

És tulhajtott szeretete
Oly annyira elragadja,
Hogy szőrébe a legdrágább
Szalagokat fonogatja.

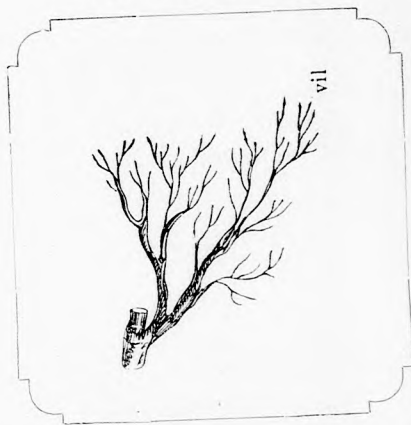
És egy másik kedvencének,
— Ha megzabált a kis drága —
Függönyös külön szobát ad
S fekteti párnás kosárba.

* * *

Szeretni az állatokat
Szép emberi kötelesség,
De elkényeztetni őket
Gúnyra érdemes nevetség.

Mert a míg van éhes gyermek,
Rongyos, gyámoltalan árva:
Bűn a fölöst pazarolni
Haszontalan kis kutyákra.

KÉPREJTVÉNY.

A KÁRPÁTOK LAKOSAI.

— I. A medve. — II. A zerge. —
(Képekkel a 212. és 213. lapokon.)

Kedves Forgó bácsi!

Az ország sok vidékéről irtak már kis olvasótársaim különböző érdekes és nevezetes tárgyakról, melyek náluk lathatók vagy találhatóak; nagyon szeretném, ha egyszer a mi gyönyörű kárpáti vidékünkéről is volna szó a »Kis Lap«-ban. Tudom, kedves Forgó bácsi már ismeri (valóban, sokszor jártam abban a szép »görbe« országban, F. b.), kedves apácskám pedig azt mondja, hogy ha nincs is oly sok szép buzánk, se szőlünk, mint tovább dél felé s bár télen bizony nagyon

nagy hideg jár itt, van ám egyéb hasznos, szép és érdekes kincsünk bőven.

Itt a mi falunk körül rengeteg erdőség terül el, gyönyörű fenyvesekkel, melyek télen is megtartják szép zöld tüleveleket. E nagy erdőkben főleg nyáron igen kellemes kirándulásokat teszünk, én pedig apácskával voltam már vadászaton is, mert vad is van bőven, még pedig olyan is, amelyet a sik alföldi vidéken soha sem találhatnak. Legnagyobb és leghatalmasabb ezek közt a medve, mely itt a Kárpátokban épen nem ritka, sőt néha annyira elszaporodik, hogy a magasabb bércek közül lejön a falvak közelébe és a legelésző marhában nagy károkat tesz. Ilyenkor aztán összeállnak a vidéken a vadászok és nagy vadászatot rendeznek; többnyire meg is keserüli maczkó koma a garázdálkodást, mert buvóhelyeit ismerik, fölkeresik és onnan kizavarják, aztán agyonlövik. Persze, maczkó is igyekszik magát védeni és ha a vadász vigyázatlan, könnyen baj eshetik; de ilyesmi hála az Égnek! ritkán történik.

Még érdekesebb, mert ritkább lakosa Kárpátainknak a zerge, mely a Kárpátokon kívül csak a nagy alpesi hegységekben található. A zergéhez nehéz hozzáférni, mert többnyire a legmagasabb, szinte hozzáférhetetlen sziklák közt tanyáz, rendkívüli ügyességgel szökelyén oly veszedelmes helyeken át, ahová ember nem is követheti. Ezért nagy a vadász öröme és dicsősége, ha sok fáradság után egy-egy zergét hoz haza vadászati kirándulásából.

Kedves Forgó bácsit melegen üdvözölve maradok

A Szepességben, márczis hóban

hü kis olvasója

Fekete Andor.

TÉLI NÖVÉNYZET MEXIKÓBAN.

(Képpel a 216—217. lapokon.)

Ami telünk, a fagyos, havas, zuzmarás tél kemény legény, nem igen lehet vele tréfálni; ugyancsak megcsipi sőt nem ritkán meg is öli az embert, ha ennek nincs jó fütött szobája, a hová meköüljön a fagy elől. Őszkor meg is látszik leülni; a fák lehulladják szép zöld lombjukát, a madarak, zömögő rovarok, pillangók eltűnnek, elbujnak vagy messze elvándorolnak s habár a szánkázás, csuszkálás és másféle téli mulatság egy kissé kárpótol is, mégis örvendünk mindnyájan, mikor a fehér szakála téi apó elköltözik és beköszön az anyhe, virágos tavasz, mikor végre ledobhatjuk a nehéz bundát és erdőn-mezőn ismét szabadon járhatunk.

Ez azonban nem mindeütt a földön van úgy. Messze tőlünk délfelé, hová őszkor a mi vándormadaraink is költöznek, a forró éghajlat alatt ember, állat és növény jobban szereti a telet, mint a nyarat. Itt a tél nem hoz fagyot, sem havat, hanem csak esőt, nagyon sok esőt, amire ugyancsak szükség van. E tájakon a nyár egészen eső nélkül mulik el s a nap oly égetően perzsel hónapokon keresztül, hogy lassanként minden növény elfonyad, a fű kiszárad, a patakok elapadnak és minden szomorúan, bágyadtan tengeti életét; az emberek csak az esti órákban mennek ki lakásukból, az állatok pedig lihegve keresnek egy kis árnyékot, egy kis vizet a rekkenő, hosszas forróságban. A hol sík, homokos a föld, ott ki is vész minden és nagy sivatag puszták terülnek el sok száz mértföldnyi területen.

De végre elmulik a nyár és beköszön a tél, még pedig mindjárt a tél, mert ott nincs ősz, sem tavasz. Az ég beborul, s megered az eső és aztán esik hetekig folyvást, esik igen rövid szünetekkel. A levegő fölfrissül, a kiszáradt folyók, pata-

kok megtelnek, az elfonyadt, félig kiveszett növények új életet kapnak és bámulatos gyorsasággal kezdenek nőni, fejlődni, az egész természet fölüdül és örül ennek a télnek.

Mikor aztán már elég a nedvességből, mikor már ismét napfény után kívánczik minden, — akkor megszűnik az eső és újból kezdődik a derült tiszta napfényes idő. Eleinte kellemes a meleg évszak, a természet gyorsan fejlődik, a növények szebben kifejlődnek, a virágok pompás színűkben virítanak és sokáig tartig oly gyönyörű minden, miut nálunk csak az üvegházakban; de lassanként a nap mindinkább forrón perzsel és végre elűkészi embert, állatot és növényt és megint csak a tél után vágyakozik minden és mindenki.

A HIVATLAN VENDEG.

(Képpel a 224. lapon.)

RÉGEN, bizony nagyon régen, mikor még magam is olyan kis leányka voltam, mint ti most, gyakran jártam látogatóba egy jó öreg nagynénhez, akinek rendkívüli kedve telt a macskákban. Volt is ott mindenféle fajta czicza, kicsiny és nagy, fehér és fekete, czirmos és tarka, öreg és fiatal s maga a néni is alig tudta sokszor, hány is van hát igazán. A székeken, pamlagon, ágyon kényelmesen elnyújtózva heverésztek egész nap, ha ugyan nem volt kedvök a folyosón vagy az udvaron cziczázni.

Valahányszor hazamentem a nénitől, mindig tele volt a fejem a sok cziczával, sőt akárhányszor még álmodtam is velök. Azonban meg kell vallani, hogy a sok czicza soha sem alkalmatlankodott a vendégeknek; nagyon kitűnő nevelésük volt, soha sem közeledtek senkihez, nem ugrottak az ölébe, ha csak az ember maga nem hívta, ebéd vagy oszonna alatt pedig a viláért sem nyafogtak étel után, ha még

olyan
asztal
még
lásra
utasít
mond
keze
tunk.

sunk
megé
a ma
n a
megl
Soká
beszö
munk

ablak
szellö
gyon
ki és
ron,
henn
egy j
vel s
a czi

czicza
azon
tünk
czicza
gyül
meg
egy
ette
feny
tetre
ideg
elté
borz
szer
vatl

tak,
ven
soká

olyan pompásan illatozott is a sült az asztalon. Ha néha egy-egy egészen fiatal, még tanulatlan cziczuska efféle kunyorálásra vetemedett, a néni szigorúan rendre utasítá: »menj, menj, te csunya vagy!« mondá s a szegény kis czicza szégyenkezve elsompolygott, mi pedig csodálkoztunk.

A néni mosolygott a mi csodálkozá-sunkon és azt állította, hogy az ő macskái megértik, akármit parancsol nekik, hogy a macska mellezősége miatt éppen annyira a helyre da alának van előle türelme, megiepe sikert arathat a cziczákkal is. Sokáig nem igen akartuk ellátni a néni beszédét, de egy napon aztán volt alkalmunk meggyőződni szavai igazságáról.

Szép meleg nyári nap volt, ajtóik, ablakok nyitva állottak, hogy egy kis szellő járja át a házat. A cziczák ezt nagyon szerették, mert kedvökre járhattak ki és be, nyargalhattak a folyosón, udvaron, aztán visszamehettek a szobába pihenni a puha vánkoston. A tornácban, egy jókora tál tele volt pompás tejeskével s a lépcső mellé helyezve kínálkozott a cziczáknak, ha netalán megszomjazanak.

Sokáig érintetlenül volt ott a tej, a cziczák nem voltak szomjasok. Egyszer azonban, midőn épen a néniel visszatértünk a kertből, azt vettük észre, hogy cziczáink közül vagy hatan egy rakásba gyűttek a tejes tál közelébe s szörnyű meglepetéssel és csodálkozással néztek egy kicsinyke macskára, mely oly mohóan ette a tejet, mintha már-már éhhalál fenyegette volna. Mindjárt az első tekintetre meg lehetett ismerni, hogy valami idegen még pedig valami szerencsétlen eltévedt cziczuska; sovány volt, a szőre borzas, piszkos, nem oly fényes bársonyszerű, mint a néni cziczáié. Ez bizony hivatlan vendég volt, aki itt lakomázott.

A mi cziczáink jó ideig csak bámultak, de végre megszokták a hivatlan vendég vakmerő lakmározását; hiszen ha sokáig így folytatja, semmi sem marad

tálban. Egyik nagyobb czicza tehát fenyegetőleg kezdett morogni és köpködni a kis idegenre. Ez megjedtt s bizonynyal elszaladt volna, ha a néni, ki a szegény éhes cziczát nagyon megsajnálta, közbe nem szól s nem parancsolja:

— Maradjatok békében! Hadd egyék szegényke!

És a cziczák hátrább vonulva, nyugodtan túrték, hogy a hivatlan vendég megegye az ő tejeskéküket. Ez azonban nem semmi. Már a kis éhes végre jól lakott, a néni így szólt az ő szemébe:

— Most simítsátok le szépen a szőret, mossátok meg!

És a cziczák körülfogták a kis idegent és kezdtek nyalogatni, mosdatni; alig néhány percz múlva a borzas, kócos kis czicza bandája ép oly fényes és sima volt, mint a többieké. Ezen már aztán igazán bámultunk.

A hivatlan vendég végkép ott maradt a néniel s alig egy-két hét múlva ép úgy be volt tartva, mint a melyek már rég a néni keze alatt éltek.

Zsófi néni.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

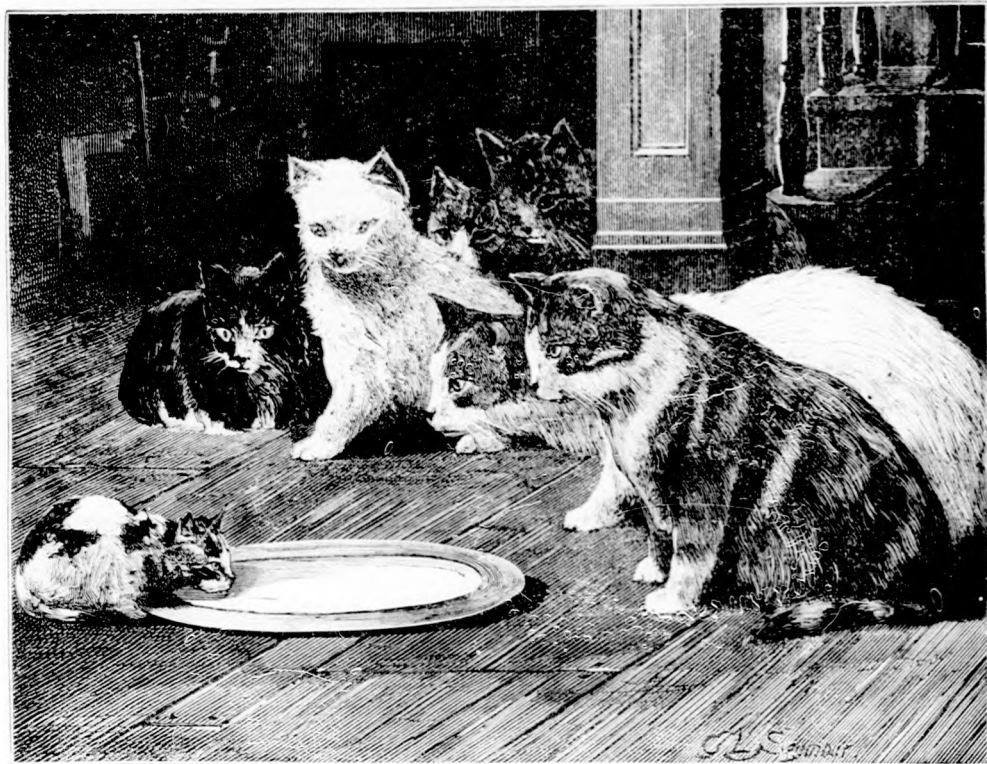
A »KIS LAP« XIV. köt. 11-ik számában közölt képrejtvény megfejtése:

„Utonálló.“

Helyesen fejtették meg: Zinsenheim Ilona és Teréz, Turcsányi Elemér, Balassovich Alice, Sipos Ilona és Fannika, ifj. Sebe István, Reiner testvérek, Auer Lujza és Klára, Baky Riza és Elek, Menczel Szeréna, Högyész testvérek, Pécsy Annyalka, Nievery Árpád (aláíráson nem tudtam másképp olvasni F. b.), Halászy Aladár, Verner László, gr. Nemes Albert, Idrányi Margit, Buday Emma, Somlyódy László, Sellyey Ilona, Gruber Jenő, Kolener Endre, Szilágy Irma, Nagy Flóricza, Detrich Mariska, Köllner Károly, Balezár Irénke, Hodossy Ilka, Spitzer Kornélia, Danus Erzsike, Flamm Berta és Matild, Baczó Erzsé, Anna és Etel, Matékovics Irén, Sorok Géza és Buday Ödön, Szirmay Vilmos, Mattyasovszky Marianna, Ebeczky Róza és Anna, Szentirmay Béla, Ulrick Etelka, Koller Ilonka, Pázmány Zoltán, Stenczinger Jenő, Kalmár Margit, Csathó Sárika, Török Berta, Nagy Aladár, Papp Berta és Anna, Strasser Sándor, Margarethen Ignác,

Schulmann Hani, Regina és Nácsi, Davidovich Lotti és Lipót, Böhm Arnold és Izidor, Alter Sándor és Károly, Fülöp Regina és Kálmán, Kohn Berta, Róza, Mór és Áron, Torossy János, Dömötör Pál, Emmerth Béla, Bisztray Jóska, Sey Szilveszter, Zsotér Piroska és Iritz Berta, Diemár Ernő, Muraközy Ilonka, Boleman Sándor és Árpád, Schenek Irma, Zajzon János, Aradi Emilia, Klein Matild, Szőke Erzsike, Emödy

Laczi, Hirkó Vilma és László, Marssó György, Mittelmann Gyula, Dapsy Viktor és Villi, Schächter Mihály, Wassermann Zsiga, Moskovits Jakab, Bickl Angéla és Irén, Nagy István, Weisz Róza és Mariska, Fuchsl Ludovika, Neumann Miksa, Weinberger Armin, Hébor Kálmán, D'Alessandro Gusztáv, Csiky Imre, Rozenberg Róza, Ignác József, Aladár és Jenő, Mayer Amália, Zatlókai Erzsike és Jóska, Schöffler József és Ró-

Á HIVATLAN VENDÉG. (Lásd a 222. lapon.)

bert, Reicher Irma és Paulovics Amália, Ágoston Anna és Károly, Kelemen Brigitta, Szarvasi izr. iskola I. és II. osztálybeli tanulói, Deutsch Ö. (mért nem irod ki nevedet? F. b.), Csepreghy Vilmos (hiányosan), Tokay Lajos.

A »KIS LAP« XIV. köt. 10-ik számában közölt rejtvény megfejtését utólag még beküldték: Dapsy Viktor és Villi, Mittelmann Gyula.

Kacsvinszky Jánoska, Marssó György, Steiner Paula és Ede, Sonnleithner Ilona, Epstein Gyula, Hirkó Vilma és László, Bickl Angéla és Irén, Nagy István, Neumann Miksa, D'Alessandro Gusztáv, Csiky Imre, Mayer Amália, Schöffler József és Róbert, Nagy Matild, Szarvasi izr. iskola I. és II. osztálybeli tanulói, Neumann Emil és Deutsch Ernő, Hajós Ilona, Lanbacher Ernő.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi**. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok-tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Budapest 1878. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.